

Споживча інфляція сповільнилася до 4.1% р/р (з 5.1% р/р у листопаді) і досягла найнижчого значення з квітня 2014 року. За місяць індекс споживчих цін знизився на 0.2% – дефляцію в грудні зафіксовано вперше за весь період спостережень (з 1991 року). Споживча інфляція залишалася в межах цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п., проте впритул наблизилася до його нижньої межі. Зниження інфляції до цілі у 2019 році – це насамперед результат послідовної монетарної політики НБУ, спрямованої на досягнення цінової стабільності в поєднанні з виваженою фіскальною політикою Уряду України. Так, основними чинниками такого сповільнення стали зміцнення курсу гривні, зниження світових цін на енергоносії, адміністративні чинники та послаблення тиску з боку пропозиції сирих продуктів харчування. Водночас тиск швидкого зростання споживчого попиту та заробітних плат зберігався.

Базова інфляція

Базова інфляція сповільнилася до 3.9% р/р (з 4.8% р/р у листопаді). Крім прямого впливу від міцнішого курсу гривні до валют країн – партнерів (НЕОК за попередніми даними зміцнився більш ніж на 18% р/р), ефект на базову інфляцію проявлявся також через поліпшення інфляційних очікувань. Серед окремих компонент поглибилося падіння цін на непродовольчі товари (до 2.2% порівняно з 1.3% р/р у листопаді). Ці товари значною мірою представлені імпортованою продукцією чи мають високу частку імпорту в собівартості. Зокрема поглибилося в річному вимірі падіння цін на автомобілі, одяг та взуття, побутову техніку та електроніку (окремі категорії до 8–12%), а зростання цін на меблі, товари особистого догляду, побутову хімію та фармацевтичні товари й надалі сповільнювалося (до 2–3%).

Тривало сповільнення зростання цін на оброблені продукти харчування (до 5.3% р/р порівняно з 6.1% р/р у листопаді). Значна їх частина також суттєво залежна від імпорту, а додатковим чинником був високий врожай зернових та олійних. У результаті повільніше зростали ціни на макарони, хліб, рибу та морепродукти, чай, соки, а ціни на рис, рослинні олії знизилися. Також сповільнилося зростання цін на м'ясні та молочні продукти, у тому числі через тиск з боку імпортової пропозиції.

Темпи зростання вартості послуг також знизилися (до 11.6% р/р), однак не так суттєво, як очікував НБУ. Це пояснюється збереженням стійкого споживчого попиту та підвищенням витрат, зокрема на оплату праці. Високими темпами зростала вартість послуг освіти, мобільного зв'язку, перукарень, готелів, медичних послуг, а фінансові, нотаріальні послуги та кабельне телебачення дорожчали навіть швидше. Водночас зміцнення гривні також позначилося на вартості окремих послуг, переважно тих, які мають високу частку імпорту в собівартості (кінотеатри, Інтернет, стоматологічні послуги) або вартість яких має тісну прив'язку до курсу (оренда житла, туристичні послуги). Курсовий чинник разом із послабленням тиску з боку цін на

продукти харчування сприяв уповільненню зростання цін на послуги ресторанів та кафе.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Суттєво знизилися темпи зростання цін на сирі продукти харчування (до 3.9% р/р порівняно з 7.0% р/р у листопаді). Найбільший внесок у сповільнення інфляції сирих продуктів харчування мали овочі, ціни на які знизилися на 0.8% р/р (порівняно зі зростанням на 14.5% р/р у жовтні). Тривало вичерпання несприятливих факторів пропозиції, що діяли з кінця 2018 року, зокрема, завдяки хорошим показникам урожаю більшості овочів та через теплу погоду в грудні надалі знижувалися ціни на капусту, моркву, цибулю, помідори, баклажани, перець, буряк. Зростання цін на картоплю також уповільнилося (до 67.8% р/р з 108% р/р у листопаді). Сповільнилося зростання цін на м'ясо (до 1.3% р/р) передусім за рахунок здешевлення курятини (на 1.2% р/р) на тлі перевищення виробництва над попитом. Високий урожай зернових сприяв стрімкому сповільненню зростання цін на борошно та крупи. Винятком залишалися гречана крупа та яблука, зростання цін на які й надалі пришвидшилося через менший врожай.

Зміна адміністративно регульованих цін

Темпи зростання адміністративно регульованих цін знизилися (до 8.6% р/р). Істотно збільшилося падіння цін на природний газ для населення в грудні (до 28.7% р/р). Зростання тарифів на опалення та гарячу воду очікувано сповільнилося. Помірно сповільнилося зростання цін на алкогольні напої (до 5.2% р/р) та тютюнові вироби (до 21.7% р/р), а також на інші комунальні послуги.

Зміна цін на паливо

Падіння цін на паливо уповільнилося (до 8.2% р/р). На падіння цін на паливо впливали як все ще нижчі ціни на нафту на світових ринках порівняно з попереднім роком (згідно з розрахунками НБУ світові ціни на нафту відображаються в цінах на паливо на вітчизняному ринку з лагом в один місяць), так і міцніший курс.

Промислова інфляція

У грудні тривало зниження цін у промисловості (до 7.4% р/р). За місяць ІЦВ знизився на 3.6%. Падіння цін пояснюється насамперед зниженням зовнішніх цін на товари українського експорту, що посилювалося зміцненням гривні.

Усе ще нижчі за торішні світові ціни на сталь позначилися на падінні цін в металургії (на 18.8% р/р). Слабкий попит з боку українських металургійних підприємств переважив ефекти від здорожчання залізної руди на світових ринках. Як наслідок, ціни на вітчизняну руду впали на 21.4% р/р.

Нижчими темпами зростали ціни також в інших секторах переробної промисловості. Зокрема уповільнилося зростання цін у текстильному виробництві, виробництві гумових та пластмасових виробів, а ціни в машинобудуванні та деревообробній промисловості були нижчими, ніж рік тому. Це серед іншого пояснюється здешевленням сировини та комплектуючих, у тому числі завдяки зміцненню гривні.

Тривало сповільнення зростання вартості електроенергії за рахунок зниження цін на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку на 9.0% м/м (загалом

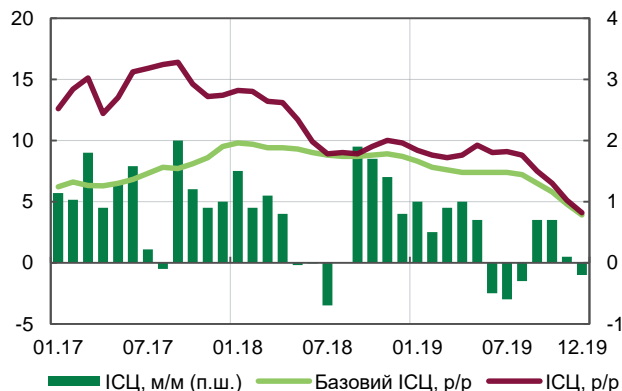
знизилися на 24.8% з липня 2019 року), що пояснюється посиленням конкуренції та профіцитом потужності на тлі теплої погоди. Попри те, що НАК "Нафтогаз" не змінив ціни на природний газ для промисловості в грудні, ціни на цей товар залишилися майже вдвічі нижчими, ніж рік тому унаслідок падіння цін на природний газ на світових ринках. У результаті ціни в постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря знизилися (на 5.6% р/р).

Зниження цін на природний газ також позначилося на зниженні цін у добуванні сировини і природного газу (32.3% р/р). Це разом з падінням світових цін на добрива також позначилося на наступних ланках виробничого процесу, зокрема поглибилося падіння цін у хімічній промисловості. Натомість незначне підвищення цін на нафту призвело до скорочення темпів падіння у виробництві коксу та нафтопродуктів.

Темпи зростання цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів залишилися невисокими (1.8% р/р). Зокрема високий урожай зернових сприяв повільнішому зростанню цін у виробництві хліба. Уповільнилося зростання цін у виробництві молочних та м'ясних продуктів (до 8.8% р/р та 0.2% р/р відповідно).

У грудні 2019 року споживча інфляція сповільнилася та впритул наблизилася до нижньої межі цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п. Інфляційний тиск послаблювався за всіма основними компонентами ІСЦ через зміцнення гривні, зниження цін на енергоносії та розширення пропозиції окремих продуктів харчування

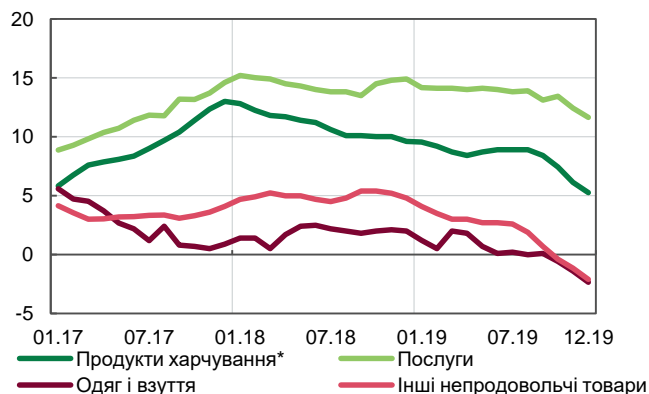
Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

Фундаментальний інфляційний тиск послабився, однак зберігався тиск з боку більш стійкого зростання споживчого попиту і підвищення витрат

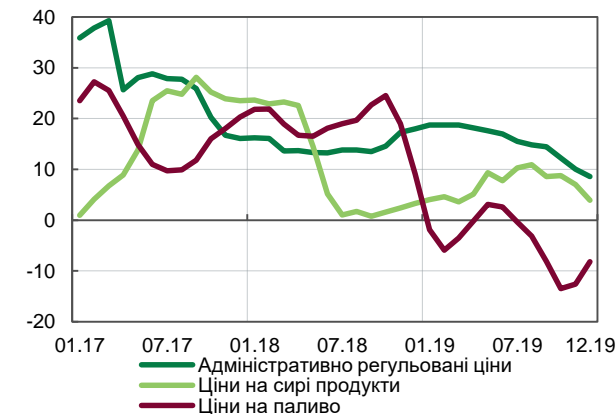
Графік 3. Основні компоненти базового ІСЦ, % р/р

*З високим ступенем оброблення.

Джерело: ДССУ.

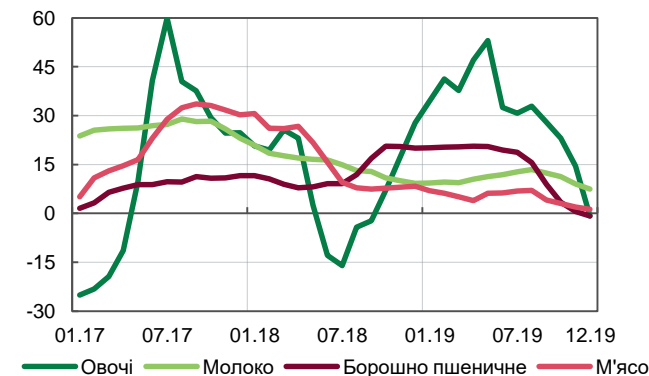
Графік 2. Основні компоненти небазового ІСЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Гарний врожай та збільшення обсягів імпорту окремих сирих продуктів сприяли сповільненню зростання цін на них, ...

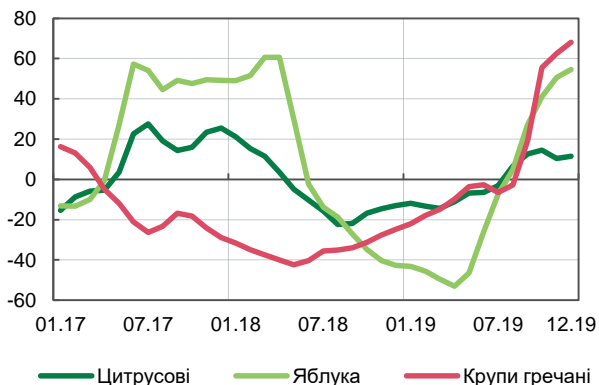
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

... тоді як слабкий урожай деяких інших культур в Україні та світі зумовив прискорення підвищення цін на них

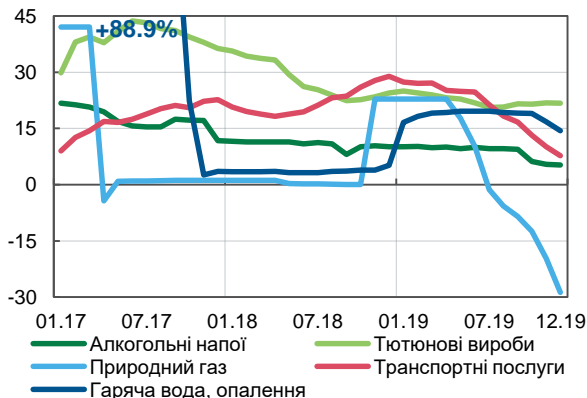
Графік 5. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зростання адміністративно регульованих цін сповільнилося завдяки суттєво нижчим цінам на природний газ для населення, а також меншою мірою сповільненню зростання цін на інші компоненти

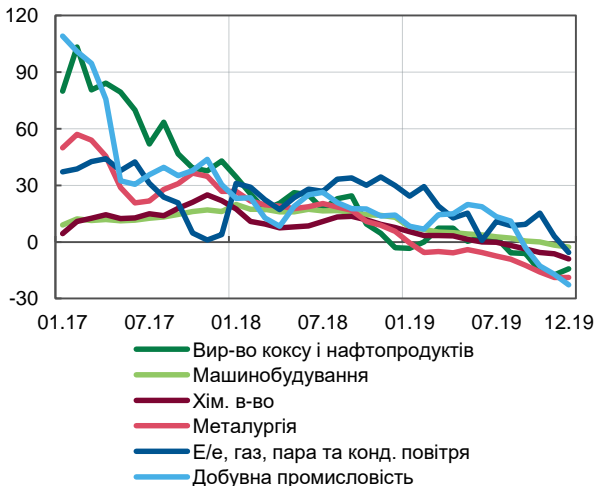
Графік 7. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

... що зумовив здешевлення сировини та комплектуючих. Через це ціни в більшості секторів добувної та переробної промисловості знизилися в річному вимірі

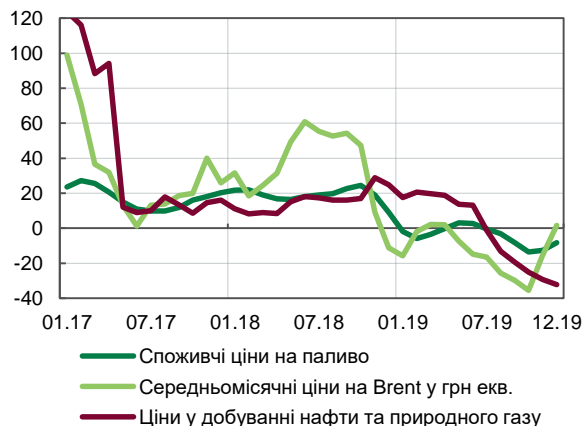
Графік 9. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Ціни на паливо були нижчими за торішні завдяки зміцненню гривні, однак їх падіння сповільнилося, відображаючи відповідні тенденції на світових ринках нафти

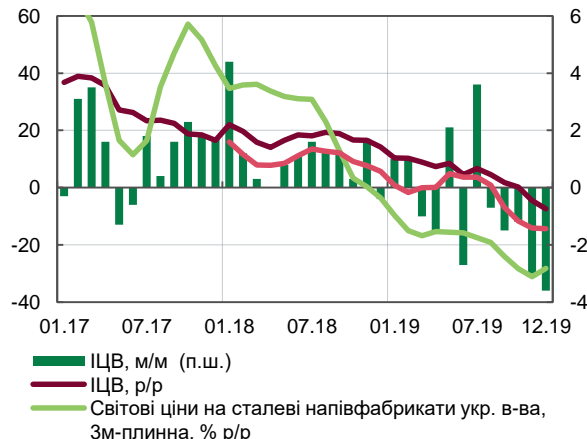
Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv.

У грудні тривало падіння ІЦВ, що пояснюється насамперед нижчими зовнішніми цінами на товари українського експорту. Зміцнення гривні стало додатковим чинником,...

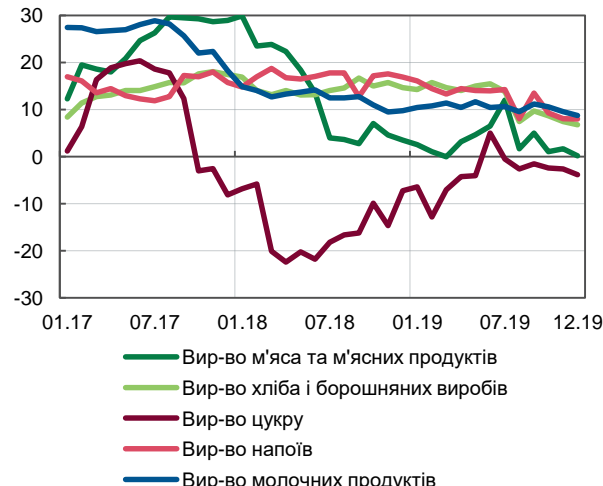
Графік 8. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

Сповільнювалося зростання цін і серед більшості галузей харчової промисловості

Графік 10. Ціни в окремих видах харчової промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінних індексів ІСЦ

Індекс	Частка ІСЦ для 2019 року, %	2017 рік	2018 рік	% р/р			Грудень 2019 року, % м/м
				2019 рік			
				жовтень	листопад	грудень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	13.7	9.8	6.5	5.1	4.1	-0.2
Базова інфляція	59.3	9.5	8.7	5.8	4.8	3.9	-0.3
Небазова інфляція*	40.7	19.4	10.7	8.0	6.2	4.8	-0.2
сирі продукти	20.0	23.5	3.3	8.8	7.0	3.9	-0.2
адміністративно регульовані тарифи та ціни	16.8	16.1	18.0	12.2	10.0	8.6	-0.1
паливо	3.9	20.0	9.1	-13.5	-12.6	-8.2	-1.2
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	45.4	17.7	7.8	8.2	6.6	4.8	0.0
Алкогільні напої, тютюнові вироби	8.3	20.7	17.9	13.6	13.2	13.0	0.8
Одяг і взуття	5.3	0.9	2.0	-0.6	-1.4	-2.3	-3.4
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	4.9	10.6	10.6	4.3	1.1	-1.9	-2.3
утримання будинків та прибудинкових територій	0.2	47.5	23.7	8.1	7.2	6.9	0.3
водопостачання	0.1	20.2	19.9	14.7	13.0	12.7	0.3
гаряча вода	0.2	0.9	3.2	14.8	13.2	12.3	0.0
природний газ	1.2	1.2	22.9	-12.5	-19.7	-28.7	-11.2
центральне опалення	0.8	3.8	5.2	19.4	17.2	14.6	0.0
електроенергія	0.9	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.4	16.7	12.9	-2.4	-3.1	-2.3	-0.8
Зв'язок	3.1	9.1	15.1	15.5	13.4	11.8	-0.3
Освіта	1.3	14.9	13.4	13.7	13.6	13.5	0.0

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

Індекс	Частка ІЦВ для 2019 року, %**	2017 рік	2018 рік	% р/р			Грудень 2019 року, % м/м
				2019 рік			
				жовтень	листопад	грудень	
Індекс цін виробників	100.0	16.5	14.2	0.2	-4.5	-7.4	-3.6
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	15.2	30.4	14.3	-12.7	-17.2	-22.8	-3.8
Добування кам'яного вугілля	2.9	47.8	5.4	-12.5	-21.7	-23.6	-2.3
Добування сирої нафти і природного газу	5.3	16.1	24.9	-25.2	-29.3	-32.3	-4.6
Добування металевих руд	5.8	29.3	8.2	-7.2	-11.1	-21.4	-4.4
Переробна промисловість	65.3	18.5	7.4	-4.6	-6.0	-5.7	-0.8
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	20.2	12.5	7.0	1.2	0.7	1.8	0.6
Вир-во коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	43.0	-3.1	-15.4	-17.5	-14.2	-1.1
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.7	21.9	7.7	-5.5	-6.2	-8.9	-1.0
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	11.0	16.7	11.9	11.3	9.6	1.6
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.2	12.5	12.6	4.4	3.1	2.6	-0.3
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	18.5	26.9	5.6	-16.0	-18.8	-18.8	-2.6
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.9	17.9	17.3	3.8	2.8	1.1	-1.4
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.5	4.0	29.8	15.3	3.0	-5.6	-9.2

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ в результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2018 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	НЕОК	номінальний ефективний обмінний курс
ІЦВ	індекс цін виробників	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики України	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України		